

fattelse bekræftes også af de faktiske begivenheder. I løbet af de ti år, han har beklædt posten som generalsekretær, er han blevet pålagt opgaver indeholdende politiske elementer spændende fra administrationen af et helt område, som det var tilfældet i Vest Irian-sagen eller oprettelse og overvågning af en fredsbevarende styrke som på Cypern, til rapporteringsvirksomhed om valghandlinger, som det har været tilfældet i Aden. Yderligere har generalsekretæren fra tid til anden søgt at løse specielle problemer opstået mellem to uafhængige stater, ligesom han har været ansvarlig for en række humanitære aktioner.

U Thant vil ikke påstå, at generalsekretærens politiske rolle er ubegrænset og mulig under alle omstændigheder. Tværtimod er den ofte underkastet både juridiske og praktiske begrænsninger. Ofte er derfor desværre offentlighedens forventninger så meget større, end virkeligheden kan bære, og nødvendigheden af at tage sin tilflugt til fortrolige konsultationer erkendes ikke altid i tilstrækkeligt omfang.

Når generalsekretæren overvejer på eget initiativ at øve en politisk indsats, eller han anmodes herom af de involverede parter, må han nødvendigvis tage hensyn til de begrænsninger, der er pålagt ham i pagten, f. eks. dennes artikel 2, stk. 7. Generalsekretæren har ikke nogen mulighed for at tvinge nogen løsning igennem. Han har til støtte for sin indsats kun den prestige, der er forbundet med generalsekretærposten og hans egen overtalelsesevne. Disse er såre skrøbelige instrumenter, når en international konfliktsituation skal løses, og det er vigtigt, at de bevares. Selv om generalsekretærens muligheder for at tage et selvstændigt initiativ i politiske spørgsmål generelt må siges at være ret så beskedne, har erfaringen dog vist, at mange regeringer sætter pris på, at der eksisterer en institution som generalsekretærembedet som et muligt middel til at fremme en fredelig løsning i konfliktsituationer.

III. De aktuelle spørgsmål.

A. Generelt.

I et indledende afsnit til forordets anden del om de dagsaktuelle spørgsmål omtaler generalsekretæren kort højtideligholdelsen

af 25-året for FN's oprettelse og de deklamationer, der blev vedtaget i denne anledning. Yderligere omtales på dette sted det særlige udvalg vedrørende fredsbevarende operationer (33-magtsudvalget) samt begivenhederne i Østpakistan.

Under omtalen af 33-magtsudvalgets virksomhed fremhæver generalsekretæren, at den kendsgerning, at udvalget kun har holdt meget få møder siden 25. samling, ikke skyldes manglende interesse hos udvalgets medlemmer, men snarere det forhold, at det nødvendige minimum af enighed om yderligere fremskridt for de udestående problemer ikke har været til stede. Alligevel må generalsekretæren give udtryk for dyb skuffelse over de fortsat manglende muligheder for at nå frem til en aftale selv vedrørende den såkaldte model I om udsendelse af militære observatører. Selv om en aftale om fremtidige retningslinier for alle aspekter i FN's fredsbevarende virksomhed ikke vil bringe alle problemer ud af verden, er han dog overbevist om, at en aftale ville være et vigtigt psykologisk incitament i hele spørgsmålet om FN's fredsbevarende virksomhed. Der er nu alvorlig fare for, at tiden er ved at løbe ud. Hvad der mangler er den nødvendige grad af politisk vilje hos de mest indflydeiserige medlemmer af udvalget.

I et forsøg på muligvis at reaktivere 33-magtsudvalget minder generalsekretæren om, at de funktioner, der i pagten er tildelt den militære stabskomité, aldrig er blevet udøvet. Måske er tiden kommet, hedder det, hvor 33-magtsudvalget bør overveje, hvorledes den militære stabskomité kan fungere i et samarbejde med sikkerhedsrådet og generalsekretæren. Generalsekretæren foreslår yderligere, at hvis der ikke sker nævneværdige fremskridt i 33-magtsudvalgets virksomhed i den nærmeste fremtid, bør spørgsmålet om de fredsbevarende operationer drøftes på et periodisk møde i sikkerhedsrådet i henhold til pagtens artikel 28, stk. 2.

Om Østpakistan siger generalsekretæren, at begivenhederne i marts 1971 og den efterfølgende udvikling naturligvis har givet ham anledning til dyb beklæmning. Medens borgerkrigen i sig selv er en intern pakistansk affære, kan det internationale samfund naturligvis ikke undlade at beskæftige sig med visse af de af denne affødte proble-